

ส่วนที่ ๖
การติดตามประเมินผลและ
การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ ๖

การติดตามประเมินผลและการนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติ

องค์กรรับผิดชอบในการติดตามประเมินผล

ตามคำสั่งที่ ๕๕/๒๕๕๖ การแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไร่ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไร่ ดังนี้

๑. นายบุญสืบ ชัยสายัณ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	ประธานกรรมการ
๒. นายวิษณุ พูลสมบัติ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๓. นายปรีดา พวงเจริญ	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๔. นายทวีชัย สุดสกุลเสรี	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๕. นายสวัสดิ์ รูปโลก	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	กรรมการ
๖. นายสุพจน์ คงเจริญ	ผู้แทนประชาคมตำบล หมู่ที่ ๓	กรรมการ
๗. นายถนัด สะอิมิ	ผู้แทนประชาคมตำบล หมู่ที่ ๔	กรรมการ
๘. นางประภา เทียนขาว	ผู้อำนวยการโรงเรียนสุเหร่าเกาะไร่	กรรมการ
๙. นายพิมล เวชมนัส	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลเกาะไร่	กรรมการ
๑๐. นายสุรเชษฐ ยะโกปี	กำนันตำบลเกาะไร่	กรรมการ
๑๑. นายสมบัติ นรورا	ปลัดอบต.เกาะไร่	กรรมการ
๑๒. นางสาวนิตยา ไชยสาร	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นางสาวธัญวลัย อินทร์ใจเอื้อ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	ผู้ช่วยกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ หมวด ๑ ข้อ ๒๙ ดังนี้

- (๑) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ระบบติดตาม

เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมถึงระบบประเมินผลที่คอยเป็นตัวบ่งชี้ว่า ผลจากการดำเนินงานเป็นไปตามหรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ขยายขอบเขต หรือแม้แต่ยุติการดำเนินงาน

ความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผน

การติดตามถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการที่ดำเนินการอยู่โดยที่การติดตามหมายถึง กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมา เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบติดตามของโครงการแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานให้ลุ่ล่ง ค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้ กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานเสียเวลาในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ

ในทางตรงกันข้ามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการหากโครงการมีระบบติดตามที่ดีแล้ว จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุน ดำเนินงานด้านต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น การให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายของโครงการต่างๆ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการและการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา การติดตามความสามารถในการเข้าถึงโครงการของกลุ่มเป้าหมาย การติดตามดูประสิทธิภาพในการดำเนินงานของส่วนต่างๆ ในโครงการ และการเสนอวิธีการปรับปรุงการดำเนินงาน

โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารโครงการมักจะไม่ให้ความสำคัญกับการวางระบบติดตามโครงการ เนื่องจากว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้เทคนิคเชิงวิชาการค่อนข้างสูง จึงปล่อยให้เป็นที่ของหน่วยงานระดับสูงกว่าเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายสูง และก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในทางปฏิบัติ อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้วขึ้นอยู่กับความจำเป็นและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละโครงการ เพราะฉะนั้นจะเป็นได้ว่าการวางระบบติดตามไม่จำเป็นที่จะแบกรับภาระต้นทุนที่สูงหรือมีความซับซ้อนแต่อย่างใด บางโครงการมีระบบติดตามที่อาศัยพนักงาน ชั่วโมง ชั่วโมง เพียงคนเดียว โดยมีหน้าที่จัดทำรายงานการติดตามประจำไตรมาส หรือในบางโครงการอาศัยพนักงานเต็มเวลา เพียงจำนวนหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญในการทำการศึกษาติดตามเพื่อจะเลือกใช้วิธีติดตามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนสูงสุด

ในส่วนของการประเมินผลนั้น เป็นสิ่งหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการ เช่นเดียวกับ การติดตาม เพราะผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติวางแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าแผนหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นให้ผลอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ อีกทั้งการติดตามและประเมินผลยังเป็นการตรวจสอบดูว่ามีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร(งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ ที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและการตัดสินใจต่อไป การประเมินผลยังถือเป็นกระบวนการตัดสินใจคุณค่าและการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์ โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ มีความเที่ยงตรง เป็นปรนัยเชื่อถือได้

วิธีการติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไร่ โดยตรวจสอบติดตามและประเมินผลก่อนดำเนินการโครงการว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ ทั้งในขณะดำเนินการตามโครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่ และหลังสิ้นสุดโครงการเป็นประจำทุกปี เพื่อประเมินว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่าของผลการดำเนินงานเพื่อตัดสินใจว่าจะขยายปรับปรุง หรือสิ้นสุด หรือดำเนินการต่อเนื่องในปีต่อไป

๒. การจัดทำฐานข้อมูลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ในแต่ละด้าน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไรในแต่ละปีให้เหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นจริงโดยแยกตามยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะไร ทั้ง ๖ ด้าน

๓. การติดตามและประเมินผลกำหนดให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานในแต่ละเรื่องโดยให้มีการวัดผลเพื่อวัดคุณค่าของโครงการและผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ๓ ระดับ คือ

ผลงาน ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหา ความต้องการตามเป้าหมายของงาน/โครงการ

ผลลัพธ์ ได้แก่ ผลที่ตามมาซึ่งเป็นเรื่องที่แสดงถึงการบรรลุความสำเร็จของงานที่เกิดขึ้น

ผลกระทบ ได้แก่ การประเมินผลที่ได้จากผลของโครงการทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง ซึ่งเป็นผลทางบวกและลบ เพื่อนำไปดำเนินการต่อไป

การกำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผล คณะกรรมการติดตามและประเมินผลกำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผลโครงการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละโครงการ ทั้งนี้ควรกำหนดช่วงเวลาในการติดตามและประเมินผลอย่างน้อยโครงการละ ๑ ครั้ง และประเมินผลโครงการในภาพรวมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง แล้วรายงานและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

ประโยชน์ของการติดตามประเมินผล

ผู้ติดตามและประเมินผล จะต้องทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลให้ผู้บริหาร ทราบ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

๑. เพื่อจัดข้อผิดพลาดทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของเวลา และค่าใช้จ่ายของโครงการที่จะดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลให้การวางแผนและการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกัน
๒. ในระหว่างมีการปฏิบัติงาน หากเกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างแผนพัฒนากับการปฏิบัติงานขึ้น ก็จะสามารถปรับปรุงหรือแก้ไข ให้สอดคล้องกันได้ทันที โดยไม่ต้องเสียเวลาเริ่มต้นใหม่
๓. การประเมินผลทำให้ทราบความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ผลกระทบและข้อบกพร่องของโครงการ เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไป
๔. เพื่อประโยชน์ในการวางแผนโครงการอย่างต่อเนื่อง
๕. ช่วยให้อาจจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด